

ТЕАТРАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ

Двуседмичникъ за изкуство, литература и обществени въпроси

Гл. редакторъ: ДИМ. ТАЛЕВЪ

Редакторъ: ГЕОРГИ ДИМИТРОВЪ

КЪМЪ НАШИТЪ ЧИТАТЕЛИ!

Нуждата отъ единъ периодически театраленъ вестникъ не е само право и необходимостъ на голѣмитѣ градове и столици, където е концентриранъ интензивниятъ и разнообразенъ театраленъ животъ. Отъ такъвъ вестникъ иматъ нужда и ония градове, които жертвуватъ колосални обществени сръдства за издръжката на своитѣ театри.

Театърътъ, като изкуство е единственото сръдство, чрезъ което се въздействува върху общата психика на маситѣ за тѣхния духовенъ развой.

Паралелно съ неговитѣ голѣми художествени цели, той има и своето културно, педагогическо назначение.

Чрезъ него се насаждатъ граждански добродетели, той става изразителъ на борящитѣ се идеи и най-после онова високо предназначение да култивизира художествения и естетически усетъ у публиката.

И тъкмо защото неговитѣ задачи сж тѣй голѣми, нуждата отъ единъ вестникъ, който изцѣло да служи на театъра, е крайно необходимъ.

Такъвъ единъ вестникъ става изразителъ на всички ония въздействия, които театъра е оказалъ на своята публика.

Той сражда публиката съ театъра, тълкува идентѣ, които се излъчватъ отъ него, който дѣлтира художествената му политика и най-после става проводникъ за неговото популяризиране.

Ръководени отъ тѣзи мисли, ние започваме издаването на периодически театраленъ вестникъ, който всецѣло да служи на публиката и дѣлото на театъра.

Нашата задача ще бжде не да руши театъра и чувството на публиката къмъ него, напротивъ, да го затвърди, да засили това чувство и съ една обективна и честна мисль да служи, както нему, така и на публиката.

Редакцията върва, че нашитѣ читатели ще оценятъ правилно значението на вестника и ще подкрепятъ начинанието ни.

Отъ редакцията

Хр. Кр. Мирски

Единъ важенъ документъ за

Първитѣ театрални прояви въ Варна

сасъдъ освобождението. Отъ кога датира началото на първата театрална труппа въ града ни. Единъ споръ, върху който се хвърля пълна свѣтлина.

Отъ проучванията, които сме направили се установява, че първото представление въ Варна следъ освобождението е било дадено на 10 II 1879 г.

Представена била драмата, „Стоянъ Войвода“. Това се научаваме отъ едно писмо съ дата 19 II 1879 г., писмо отъ Кр. Мирски до Д-ръ Мирковичъ въ Сливенъ, въ което четемъ.

„На 10 и 11 текущи се даде тукъ едно по друго драмата „Стоянъ Войвода“ за благодетелна целъ.

Посетивши много. Отъ една разписка, запазена въ архивата на Кр. Мирски се потвърждава, че въ Варна презъ 1879 г. е имало българска театрална труппа.

Разписката е съ следното съдържание:

„Долуподписаниятъ, касиеръ на Варн. Бълг. училище, приехъ отъ г-да Папанчевъ и Мирски сто четиридесетъ (140 fr.) които обещавамъ да

върна на Бълг. театрална труппа, въ Варна, когато се поискатъ.

Варна, 31 мартъ 1879 г. (подп.) Антонъ Недѣлковъ.

Образоването на тая труппа съвпада съ отварянето на първия български клубъ, откритъ въ началото на 1879 г. и сигурно инициаторитѣ за труппата и клуба сж били едни и сщи.

Българскиятъ клубъ е билъ мѣстото, гдето се събирала българската интелигенция.

На 21 III 1883 г. е била основана въ Варна „Книжовната дружина“, при която е имало любителска труппа. Презъ 1883-1884 г. сж били представени: Десислава, Хубава Сидония, Покръщването на Преславския дворъ, Стоянъ Вайвода, Михалаки Чорбаджи, Дрендевелю, Поевропейчането на турчина.

Взели сж участие: Тодорка Бакърджиева, Милана Патоева, Юрданка Бѣлова, Марийка Чи-

Следва на 2 стр.

Нашиятъ разговоръ съ пом. кмета г. П. Куртевъ.

ЗА ХУДОЖЕСТВЕННОТО НИВО НА ВАРН. НАРОДЕНЪ ТЕАТЪРЪ

Нашиятъ театъръ върви къмъ непрестаненъ възходъ. За резултатитѣ отъ пиеситѣ презъ зимния сезонъ. Кои пиеси сж дали най-добри сборове и коя отъ тѣхъ се е радвала на най-голѣмъ успѣхъ. Кога ще бжде закритъ театралния сезонъ. Коя пиеса се репетира понастоящемъ и кои предстоятъ да бждатъ поставени за въ бждаще.

Въ желанието си, редакцията ни да даде възможностъ на нашитѣ читатели да бждатъ по-добре осведомени по въпроситѣ, свързани съ театралното дѣло въ града ни, посетихме заведующъ театъра г. пом. кмета П. Куртевъ, който бѣ любезенъ да ни даде следнитѣ изъяснения:

Зимниятъ театраленъ сезонъ 1937/1938 г. започна на 30 Септемврий миналата година по традиция съ българската пиеса „Бащи и синове“ отъ Поляновъ. Сезонътъ ще продължи до 15 юний т. г., следъ което на артиститѣ ще се даде единъ месецъ отпускъ. Отъ 15 юлий т. г. ще започне лѣтниятъ сезонъ, който ще продължи до 31 августъ. Презъ зимния сезонъ до днешна дата сж играни 19 пиеси, отъ които три сж детски. Шестъ отъ пиеситѣ сж отъ български автори. Десетъ пиеси сж поставени отъ Художественния директоръ-режисьоръ г. Йорд. Черкезовъ, три отъ г. Никола Икономовъ, три отъ г. П. Кючуковъ, две отъ госпожа Пенка Икономова и две отъ г. Ив. Кумановъ. До края на зимния сезонъ ще бждатъ поставени още три пиеси. Усилено се репетира по настоящемъ хубавата пиеса „Бракъ“, която ще се представи за първи пжтъ на Възкресение Христово.

Следъ тази пиеса ще бжде поставена една ориенталска.

Презъ страстната седмица ще се играе пасионътъ: Страданията на Исуса Христа. До днешна дата презъ зимния сезонъ въ театъра сж играни 218 представления, посетени отъ 89,720 посетители, или сръдно всѣки спектакль е билъ посетенъ отъ 411 души посетители. Отъ тѣзи представления сж получени отъ входъ 924,156 лв., или сръдно отъ всѣко представление сж получени 4,239 лв. Най-много е играна пиесата на Поляновъ — Бащи и синове. Тази пиеса въ Варна бѣ изнесена най-добре по единодушното мнение на всички литературни критици. Тя е играна 24 пжти и отъ всички пиеси е била посетена отъ най-много посетители — 10,568 души. Най-голѣмъ сборъ е дала, обаче, пиесата „Неизвинениятъ часъ“ — 89,304 лв.

Отъ резултатитѣ на зимния сезонъ сжмъ предоволенъ. Както въ материално, така и въ художествено отношение

нашиятъ театъръ е билъ на една завидна висота и неговиятъ успѣхъ показва, че вървимъ къмъ непрестаненъ възходъ.

До края на зимния сезонъ всички пиеси, предвидени въ нашия репертуаръ ще бждатъ играни. Театърътъ е получилъ доходи отъ своя бюфетъ 2,400 лв., отъ наемъ на салона — 13,855 лв., отъ наемъ на лѣтния театъръ — 12,000 лв., отъ програми — 7,000 лв. За зимния сезонъ сме получили субсидии отъ Държавата — 250,000 лв. и отъ общината — 160,000 лв. За този сезонъ за постановки сме изразходвали 135,000 лв.: инвентаръ, костюми, реквизитъ и др. — 70,000 лв. и материали за декорации — 65,000 лв. Изразходванитѣ суми за тѣзи цели не сж загубени за театъра, понеже всички инвентари, костюми, реквизити и декори оставатъ собственостъ на театъра.

Презъ ваканцията, която ще трае отъ 15 юний до 15 юлий т. г. ще се опредѣли и репертуарътъ за презъ лѣтния сезонъ.

Успѣхътъ на нашия театъръ азъ отдавамъ на два фактора:

1) На организацията му, единственна въ България, която осигурява заплата за 12 месеца, една спокойна работа и прилично възнаграждение;

2) На добрия съставъ на артиститѣ, като се почне отъ най-голѣмитѣ артисти и се свършва съ стажантитѣ.

За художественното ниво на нашия театъръ споръ не може да става. Всички литературни критици въ столицата оценяватъ постиженията на нашия театъръ и се радватъ на успѣха му. Нашата задача е да запазимъ реномето на нашия театъръ, като се предпазваме отъ увлечения и критики, които биха подронили условията за правилния му развой. Варненската интелигентна и критична публика трѣбва справедливо да оцени нашия театъръ и да го посещава масово.

Общинската управа счита, че е още много рано да се говори за нашитѣ проекти за зимния сезонъ.

НОВАТА ПОСТАНОВКА НА

АННА КАРЕНИНА

Драма въ 8 Картини отъ Л. Н. Толстой

Усилията на Варненския народенъ театъръ да поднесе пиеса подхождаща на изискванията му, въ духа на неговитѣ художествени цели, се оправдаха и щедро оцениха съ новата постановка на пиесата „Анна Каренина“ — безсмъртното творение на Левъ Н. Толстой.

Съ драматизацията на романа, извършена отъ артиста Н. Икономовъ сж извлечени най-сжщественитѣ моменти, съчетани и пригодени къмъ общия духъ и характеръ на драмата.

За общиятъ успѣхъ на пиесата се пада най-голѣмъ дѣлъ на постановчикъ Ник. Икономовъ, който сѣ още по-голѣма сила се утвърдява, като режисьоръ съ богати творчески възможности.

Той е далъ много животъ на сцената, правилно обрисувани характери, много блѣсъкъ, въренъ и удобенъ мизансценъ и е успѣлъ да влѣе въ развитието на действията

напрежение, чиято сила повишава художествената стойностъ на пиесата.

Централната роля на Анна, застъпена отъ г-жа П. Икономова, чрезъ силата на своитѣ артистически дарования изтъква смѣло образа на Анна, навлизайки дълбоко въ нейниятъ душевенъ миръ и ни го поднася напълно оформенъ изясненъ съ всичкитѣ му отсънки на душевнитѣ преживявания. Изпълнението на „Анна“ открива у г-жа Икономова още по-голѣми завоевания на сцената.

Артистътъ Ив. Кумановъ, въ ролята на Ал. Каренинъ се справи съ извънредно голѣма лекота и сръжностъ съ образа на Каренинъ и ни го даде напълно разгълкуванъ, — качества присщи за единъ голѣмъ майсторъ на сцената, чийто опростени сръдства на изяване и непринуденостъ въ израза, очертахъ типа на Каренинъ, съ тънко разбиране и

Следва на 2 стр.

Злободневка

Мъдростта на Ориента

(Приказка)

Нвкога, кжде, кога и азъ не знамъ,
 царувалъ мждъръ, старъ, Султанъ.
 Аллахъ го щедро наградилъ,
 кат'тронъ, слава и мждростъ му дарилъ.
 Веднъжъ, тозъ сжция султанъ богатъ,
 издалъ законъ, законъ мждъръ чудноватъ:
 „Въ тозъ дворецъ щастливъ отъ цблия персоналъ,
 отъ първи голъмецъ до последния бръснарь,
 азъ всички призовавамъ, ще дамъ на всъки даръ,
 на всъки кой желае да стане господаръ“.
 Тазъ блага, мждра вестъ щомъ чули,
 при султана всички се притвкли като щури.
 Всъки се прекланя предъ осанката му свѣта,
 и казва що желае — що му е на душата.
 И всъки щомъ изкаже болката си скрита,
 излиза веселъ, гордъ съ усмивка дяволита,
 че думата султанска на две тя не става,
 че всъки ще получи, туй що иска, що го заслужава.
 И ето най-подиръ реда е на бръснаря.
 Той прави темане и хитро заговори:
 Господарю, нека мждростъ и здраве Аллахъ ти
 дарява

та дълго да управлявашъ народъ и държава.
 А сега, чуй, ти който си първи следъ Аллага
 чуй, какво иска, що желае Али сиробаха.
 Ето двадесетъ години вече става...
 Двадесетъ години азъ, Али сиробаха
 бръснарь си все оставамъ по злата воля на Аллага.
 Та направи господарю, душа ми да не страда
 Влѣи въ сърдце ми радостъ, щастие и наслада.
 Да бжде! — казалъ — мждрия султанъ,
 Отъ днесъ бжди ти въ Одринъ най-голѣмъ.
 *
 На мекия диванъ седи Али придворния бръснарь
 На Одринъ той е днесъ — валия, на Одринъ той е
 господаръ.
 Тукъ, по обичай старъ, чиновникъ съ страхопочитание
 запитва новия господаръ за първото му желание.
 Заповѣдамъ! — каза Али — мъртвеца що днесъ умрѣ
 въ голѣмата ми зала веднага да се донесе.
 Заповѣдите господарски нал' на две не ставатъ
 Мъртвеца е донесенъ и около него всички заставатъ
 а до главата на покойника самъ Али застава
 къмъ ухото се навежда и му заразправя:
 Ефендимъ, ти днесъ си пжтникъ за Мохамедовия рай,
 а азъ тамъ имамъ, баща, майка и роднини, знай,
 та когато стигнешъ тамъ отъ менъ ги поздравя
 и твѣзи две-три думи на тѣхъ имъ ги кажи:
 Али придворния бръснарь
 на Одринъ станалъ господаръ.
 Отъ това може да се разбере и види
 ума на този що съ такава властъ го дарява
 хвала на онѣзи що бръснарь ще ги управлява.

Важно?! За празниците!

Домакини обърнете внимание?! ВЪ РАБОТНИЦАТА ЗА ТОЧЕНИ ЛИСТА

плоч. до Д-ръ ШИШКОВЪ, срещу клиниката на Д-ръ МИЛЕВЪ, ще намѣритѣ **НАЙ-ФИННО** качество листа за баклави, шрудели и др.

Посетете за да се увѣрите
Съ почитъ: **Злати Данаиловъ**

ЕДИНСТВЕНАТА ВЪ ВАРНА млѣкарница „Волга“

на ул. Мария Луиза № 18

Произвежда млѣчни продукти, ви-
наги прѣсни масла за чай, топено
масло, каймакъ за сладкари и
ЕКСТРА КИСЕЛО МЛѢКО

Колона на читателя.

ПЖТЯ НА ТЕАТЪРА

Изискванията отъ театъра ставатъ все по-голѣми и по-сложни. Нѣма я вече онази публика, която френетически ржкоплѣскаше на всѣка патриотарска пиеса, изпълнена съ бойове, съ пукота на евзалии пушки, когато сцената се изпльваше съ барутенъ димъ, задъ който не можеше да се види, какво става въ душата на героитѣ. Нѣма и онази публика, която отиваше на театъръ, за да се наслаждава на порнографски сцени и пикантерии. Забележително е, че и лекитѣ театри у насъ, както и така нареченитѣ ревю, се стараятъ да подобрятъ играта на артиститѣ си, да отбѣгватъ вулгарното и да поставятъ пиесата на все по-голѣма естетическа висота, както и да съперничатъ на сериознитѣ театри съ художествена постановка, съ сжжни декори и стилизирана костюмировка. Това време вече мина, като два естествени етапа, които трѣбваше да се изживѣятъ. И за съжаление, управата на нашитѣ театри остана по-назадъ отъ публиката и вече нѣма кой да я ржководи. Защото какъ да си обяснимъ факта, че режисьори и директори на сериозни театри въ страната още прибѣгватъ до жалкитѣ приѣми отъ поменатитѣ два етапа на опълченската епоха отъ развитието на нашия театъръ? Тѣ не сж и забелязали, че публиката е вече достигнала до известна театрална зрѣлостъ и колкото и да има още да се желае въ тази посока, изискванията днесъ не могатъ да се сравнятъ съ онѣзи отъ вчера. Въ партера вече се явява публика съ литературна и театрална култура, съ здрави схващания, съ оформено мнение и съ непосредствени възприятия.

Не е вѣрно, че театрална публика нѣма. Има я, но не знаемъ, какъ да я спечелимъ за дѣлото на театъра.

Покрай много причини за съвременната апатия къмъ театъра е и **ПОДБОРЪТЪ НА ПИЕСИТѢ**. Единъ въпросъ, който не е неразрешимъ. Въ подбора на пиесата може да има главно две гледища — **ЛИТЕРАТУРНО** и **СЦЕНИЧНО**. По-важно, безспорно, е второто. Но грѣшката при разрешение на репертуарната проблема е, че не се обръща достатъчно внимание или пъкъ никакъ не се взема предвидъ литературната стойностъ на пиесата. Не е достатъчно оправдание за единъ режисьоръ или директоръ, че е предпочелъ да даде пиеса само заради сценичнитѣ ефекти въ нея. Тя трѣбва да има и потрѣбната поетична хубостъ. Не е достатъчно оправдание сжщо да се поставя известна пиеса, само защото тя представлява годенъ материалъ, за да може чрезъ него нѣкой режисьоръ да приложи идеитѣ на театралната школа, на която той служи.

Въ подбора на пиеситѣ, прочее, най-важното нѣщо е, да се съгласуватъ дветѣ гледища, литературното и сценичното. Даде ли се предпочитание на едно отъ тѣхъ, пиесата е изгубена. Ако пъкъ продължава сегашната театрална практика, на която всички сме нѣми свидетели, тя ще завърши съ това, че театърътъ ще загуби и тая публика, която има днесъ.

Вл. Миневъ

Малки новини

Министерскиятъ съветъ въ едно отъ заседанията си е опростилъ дълга на артиститѣ отъ обиколката имъ изъ Америка, възлизащъ на сума близо 300,000 лв. или поотдѣлно на всъки артистъ били опростени по около 14,000 лева.

Известната киноактриса Грета Гарбо пребивава понастоящемъ въ Тунисъ, заедно съ диригента Стоковски. И двамата сж отседнали въ вилата „Санъ Себастианъ“, която е била предназначена за Уинзорския херцогъ. Въ единъ разговоръ воденъ съ нея, знаменитата кинозвезда заявила, че ще остане да живѣе въ Тунисъ.

Варненскиятъ Народенъ театъръ представя Анна Каренина, знаменитото творение на Левъ Н. Толстой, постановка на артиста Н. Икономовъ.

Прочутиятъ диригентъ отъ Виенската опера Бруно Валтеръ, който откри свѣтовната знаменитостъ, българския теноръ Тодоръ Мазаровъ, следъ като напусналъ Австрия билъ ангажиранъ да дирижира концерти въ Флоренция, обаче преди нѣколко дни е билъ освободенъ отъ длъжностъ по разпореждане на външното м-во. Бруно Валтеръ е отъ еврейски произходъ.

Софийскиятъ Народенъ театъръ изнася съ успехъ пиесата „Романсъ“.

Столичниятъ театъръ „Одеонъ“ следъ голѣмия успехъ съ оперетата „Адриана Лекувроръ“ усилено подготвя оперетата „Юлия“, отъ популярния композиторъ Пауль Абрахамъ, съ която ще приключи сезона.

Известниятъ германски писателъ, — нобелевъ лауреатъ, Томасъ Манъ, подхвърленъ на изгнаничество билъ приетъ на работа отъ Джекъ Уорнеръ, единъ отъ директоритѣ на свѣтвонно-известната филмова къща „Братя Уорнеръ“ въ Холивудъ.

По починъ на югославяно-българската студентска лига въ Бѣлградъ и Сепцията на българскитѣ студенти въ Бѣлградъ е била уредена българска бечеръ съ литературна, концертна и танцова частъ. Въ програмата взели участие българскитѣ студентки и студенти. Вечеринката се е радвала на на голѣмъ успехъ и е била посетена много добре. Свирилъ е отличенъ джазъ.

Въ Берлинъ сж били продадени на публиченъ търгъ четири страници — оригиналь отъ „Царъ Стефанъ“, творба на гениалния композиторъ Бетховенъ.

Американскитѣ кино вестници, съобщаватъ, че крупнитѣ холивудски фирми, решили въ общо съгласие, да не оказватъ за въ бждеще приемъ, въ Америка, на чужденци — киноартистки и артисти. За мотивъ се изтъква обстоятелството, че чужденцитѣ много трудно сж се отърсвали отъ своя акцентъ и още повече че подхождали за главни роли въ филми съ сценарии намисано отъ чужденци. Това

обстоятелство подхвърляло на значителни промѣни тѣхния несъмненъ талантъ и е ставало често пжти нужда тѣ да бждатъ замѣствани отъ други.

Запомнете и провѣрете, че само въ новия магазинъ на **Димо Йовковъ** ул. Царъ Борисъ № 21, най-голѣмъ изборъ и евтини цени. **ШАПКИ** всички марки, нови форми и модерни цѣтве ризи, яки, вратовръзки, ржжавици. **ЧОРАПИ** копринени, всички качества и цѣтве и, други безброй стоки.

„Театраленъ прегледъ“

дава мѣсто само на **обективна критика**

Критикътъ трѣбва да бжде вѣренъ служителъ на театралното дѣло, за да бжде истински приятелъ на артиста. Критикътъ трѣбва да се издигне надъ личнитѣ си отношения съ артиста и режисьора, за да бжде обективенъ критикъ, който не може да открие пжтя на собственото си усвѣршенствуване, не може да бжде критикъ съ способности на безпристрастенъ ценителъ на творчеството на артиста и режисьора.

ЦЕНИ НА ЗАКУСИТЪ въ Семейния Локаль СУНГУРЛАРСКИ МИСКЕТЪ

надъ кино Ранковъ

- св. пражола 8 лв.
- говежда 6 "
- агнешка 5 "
- шишчета 4 "
- кебабчета 1.50
- дробчета 2 лв.
- бъбечета 2 "
- кюфтета 2 "
- котлета 2 "
- мешено 15 "
- хайверъ 5 "
- кашкавалъ 5 "
- сирене 4 "
- яйца 1.50
- маслини 3 лв.

ЕКСТРА Сунгурларско вино и пелинъ 14 лв. **Качество гарантирано**

Обзавежда **Кръстю Пинзовъ**

**Най-голѣмъ изборъ?!
най-износни цени?!**
Първокачественъ материалъ — всѣкакъвъ видъ шапки

при шапкарница **„ШВАРЦЪ“**
ул. 6 Септемврий № 7 до лот. къща Щастие.

ТЕАТРАЛЕН ПРЕГЛЕД

Редакция и администрация ул. „Панагюрище“ № 3.
Годишен абонамент 60 лв. Реклами по споразумение.

Театрално изкуство

Цель и същност на театралното творчество. Историческото развитие на театъра. Жаждата за зрелища в старо време. Театърът днес е съчетание на проблеми. Тръбва ли театъра да се подчинява на публиката.

Историята на театъра представява толкова много и такива голъми скокове и противоречия, когато изобразяват пред нас близката и ясна мисъл, че това изкуство — театралното изкуство, повече отколкото всички други изкуства, е с една неизбистрена и двусмислена същност. Може би за това, че в него същност и цел са едно. Защото театърът, творчеството на актьора, е творчество, е изкуство на момента.

Целта и същността на това творчество е да се създаде една драматическа фигура. Но това става в един момент и при едно положение, което отделя театралното изкуство от другите изкуства, било поезията или живописът, или музиката. Актьора не твори сам, а в присъствие на друг един поглед, без който театърът е невъзможен: Публиката. И именно борбата на всички тези факти, които създават театъра, създават и днес онзи противоречия на разбиране и схващане целта на театъра. А това неминуемо създава и противоречия на разбиране и схващане — същността, вътрешната същност на театралното изкуство: театралното творчество.

Без да се гледа на театъра в неговото зараждане в стара Гърция — онзи, произлезли от религиозния мит, игри, които са още и обръд и зрелище едновременно, все пак оформеният и обособеният театър на Гърция от времето на Софокла и Еврипида, след него — Средновековният театър на мистериите, театърът от Елизаветината епоха в Англия (театър на Шекспира), театърът от XVII в. в Франция и днешния, съвременният наш театър, представят взаимно такива неизгладими противоречия, че театърът днес си остава едно голъмо съчетание на проблеми, чието разрешение се дири, най-новият опит — Клоделовият театър в Немечай (1913 г.).

Театърът днес е съчетание на проблеми. Не една. Посоката на тяхното разрешение е една. Театралното изкуство, като изкуство, което тръбва да се подведе под същити принципи и закони, под които са поставени, из които са израстнали — всички други изкуства.

Първата проблема и първото разрешение е — Публиката. Съвременното общество и съвременният театър поставят ясно и пръмо въпроса rapet et circenses. Въпросът е от огромно значение за театралното изкуство, като изкуство

То значи: да се отделят, да се разграничат понятията — театър и зрелище.

Един професор, като говори върху историята на испанската драма от времето на Лопе де Вега и Калдерона, извежда своите заключения из обективния факт, че у испанеца била вродена жаждата за зрелища, наследена от старите римляни, гълпите които са пълнили някога гладиаторските арени и изброява, шумните католически процесии, които са зрелище за испанеца, цирковете, борбите с бикове, тореадорите и пр. Нищо по-погръшно от това. По-скоро борбите с бикове са един най-последен упадък, дегенерация на испанския театър от XVII в., отколкото почва за израстването на един Калдерон или Лопе де Вега. Една такава мисъл и едно такова твърдение би ни позволило тъй също да смътаме за театър, за театрално изкуство, и тъй наречения „модерен театър“, кинематографа, който, както казва и съвършено право немският критик Франц Блей, е само едно просто забавление за народа. Забавление и зрелище. Не това е целта на изкуството, не това е целта на театралното изкуство. Съвременното общество, сформирани от класови елементи, които от една страна са изоставени в един живот на осигурено благоденствие, от друга страна са устремени към създаване и усъвършенстване на това благоденствие, притежава, наистина, и гръмко заявява един свой нрав, едно свое желание, продиктувано му от стремлението към благоденствие — развлечение и зрелище и това съвременно общество пълни театъра. Безразлично какво гледа, дали „Едип“ или „Лоенгрин“, или някой фарс, или някоя блудкава оперетка. То може и да не гледа нищо, може да спи и да яде в театъра (както и прави) или пък ако пред него се играе нещо весело, да се смъе, все едно нали важно е да се убие времето? Но да се услужва на това общество с театър — това съвсем не е работа и цел на театъра. Да се услужва на това общество с театър, като му се доставят забавителни зрелища, това значи да се деградира театралното изкуство, да се отклонява театралното изкуство из пътя на неговите цели. Това съвсем не значи да се отрича и отхвърля съществуването на публиката, — но значи да не се подчинява театър на публиката, а публиката на театъра.

Г. Милев

Актьор и публика

Срѣдствата, сѣ които актьорът си служи да постигне художествена игра, сѣ изразителното говорене, жеста, мимиката и грима. Добър актьор е той, който знае умѣло да си служи сѣ тях. Словото в устата на актьора, сѣ обръща на шпата, сѣ която той дразни, боде, поразява, гърми, а при лекитѣ звукове думитѣ се топят на устнитѣ му, както априлският снѣг се топи под лжчитѣ на пролѣтното слънце. Съответно сѣ това той също си играе сѣ душевното състояние на зрителя, което напълно подчинява на своето.

Всѣки актьор, според своята индивидуалност и разбираше употребява и нужнитѣ жестове и мимика. Тѣ сѣ допълнение на словото, тѣ да сѣ каже, негови външни структурни изражения. Това най-много срѣща в съвременната драма.

Ясно е, че сценичното изкуство притежава най-мощнитѣ срѣдства за увличане публиката, като и създава на сцената най-живитѣ и величествени образи, които пора яват нейнитѣ чувства и въображение. „Тълпата способна да мисли само сѣ образи, е възприемчива само към образитѣ.“ Само тѣ могат да я увлѣкат или да породят в нея ужас и да станат двигатели на нейнитѣ постъпки“, казва Льобонъ.

Причината на това влияние върху публиката, сѣ дължи отчасти и на пасивната възприемчивост на последната. Тя лесно сѣ завладява и може да сѣ води свободно от нейният победител. Историята е пълна сѣ подобни примѣри.

Днес вече никой не оспорва голъмото значение на театъра. И ако има нещо ново да сѣ пожелае, то е да стане достъпен за всички хора, да минават по-често през неговитѣ храмъ, за да излизат по-съвършени и освободени от много душевни борби и противоречия, видѣли прѣко образа на един нов животъ.

Никой не може да отрече голъмата заслуга на театралното творчество в великото дѣло на човѣшкото издигане, самоусъвършенстване и освобождение от тежкитѣ вериги на физичната природа. Нѣма човѣкъ, който да не е вкусил от мигновеното, макаръ блаженство на подобно вътрешно тържество, както от личното възприемане произведенията на човѣшкитѣ гении, тѣ и от художественото имъ пресъздаване от актьора на сцената.

**МОДНОТО
ПРОЯЧЕСКО АТЕЛИЕ
ТОНИ
ул. „Шейнова“**

Изработва по последни модели
НОСТИУМИ, БАЛТОНИ И ПАРДЕСЮТА

Задоволява най-изтънченитѣ вкусове.

Цени достъпни

**Четете!
„Театрален преглед“**

Художествената изложба на

Страшимиръ Бричевски

въ салона на Морското казино.

Изъ серия „Бабинъ день“

Нашият съгражданинъ, е С. Бричевски уредилъ в салона на Морското казино своята първа тазигодишна изложба.

Откриването стана по извънредно скромнъ начинъ, лишено от тържественост и шумъ, сѣ който сѣ придружават обикновено другитѣ изложби.

Бричевски е от ония художници, които работят при най-оскъдни условия, лишентъ от всѣка възможност и срѣдства да сѣ отдаде всецѣло на изкуството си.

Самъ, той не принадлежи къмъ никаква школа и всичко което е постигнал сѣ дължи на неговитѣ собствени усилия и търсене на пътища. И по този начинъ той сѣ явява като самоукъ и самобитенъ изобразителъ.

Той нѣма претенцията за

една сигурна техника, нито изискванията за форма и естетика, обаче, въ всѣка от картинитѣ му е вложена по една идея, изразена в символи.

Извънредно интересни сѣ неговитѣ скици сѣ ретушъ, като „Отецъ Паисий“ и др. пропити сѣ гордия полетъ на духа и волята.

Неговитѣ маслени композиции го изтъкват като художник на своенравното, оригиналното и най-вече индивидуаленъ маниеръ на виждане.

Твърде интересни по съдържание сѣ неговитѣ серии картинатури, „Бабинъ день“ и др. изтъкани сѣ хуморъ.

За достойнството на изложбата иматъ думата ценителитѣ на изкуството, следъ като посетятъ и разгледатъ изложнитѣ работи.

ОЧИЛА! ← → ОЧИЛА!

ЯСЕНЪ ПОГЛЕДЪ И ВИНАГИ ЗАПАЗЕНИ ОЧИ
ЩЕ ИМАТЕ СЪ ОЧИЛА „ЦАЙСЪ“

купени сѣ гаранция отъ ОПТИЧЕСНИЯ МАГАЗИНЪ

Албертъ Мосачо

ул. „Царъ Борисъ“

ИЗПЪЛНЯВАТ СЕ ВСЪКАКВИ РЕЦЕПТИ НА
Г-ДА ЛЪКАРИ ОКУЛИСТИ.

ЦЕНИ ДОСТЪПНИ.

МАШИНИ земледѣлски,
индустриални,
и занаятчийски

Мотори: — петролни, нафтови и дизелъ по 2
до 30 к. с. и 40 до 1000 к. с.

Мотори: — специално за лодки и гени
Електромотори 0'25, 0'33, 1/2, 1 до 20 к.
и отъ 25 до 200 к. с.

Всички части за вършачки и тракторъ,
жетварки, парни машини и мотори

Центрофуги за млѣко „Листеръ“ и др.

при **М. С. ГРАДИНАРОВЪ** — Варна

ул. „Царъ Симеонъ“ № 23

Телефонъ 21—18